

9.6 MAKRELL

9.6.1 FISKET I 2014

I 2014 hadde Norge en disponibel kvote på 278 868 tonn makrell.

Tabell 1 gir en oversikt over all fangst av makrell i 2014 tatt av norske fartøy fordelt på fartøygruppene.

Tabell 1: Fordeling og fangst i 2014

Fartøygrupper	Kvote (tonn)	Ant. adg. ^{1, 2}	Ant. brukte adg.	Fangst (tonn)
Fartøy med ringnottillatelse	194 935	79	79	200 228
Små ringnotfartøy (SUK)	17 695	17	17	17 441
Trål (inkl. estimert bifangst)	11 028	23	21	11 364
Kyst - lukket gruppe	50 580	423	347	44 304
• not < 13 m.st.l	7 697	152	129	6 595
• not ≥ 13 m.st.l	25 530	60	49	25 089
• garn- og snøre	17 353	211	169	12 620
Kyst – åpen gruppe	400		190	380
Kyst - landnot	100		10	116
Agnkvote	1 500			1 259
Forskning og undervisning	1 665			1 876
Nord for 65° N ³	965		66	1 013
Totalt	278 868			277 981

Kilde: Fiskeridirektoratets Landings- og sluttседdelregister per 15. april 2015/ Norges Sildesalgslag per 28. april 2015.

¹ Antall adganger per 31. desember 2013

² I kyst - åpen gruppe og landnot, samt nord for 65°N er det oppgitt antall fartøy som har deltatt i fisket

³ Ved årets begynnelse var det avsatt 5 000 tonn til fiske nord for 65°N. Nærings- og fiskeridepartementet besluttet 3. oktober 2014 å oppheve ordningene og gjenstående kvantum ble tilbakeført til fartøygruppene. På det tidspunktet var det 965 tonn som var beregnet oppfisket og derfor ble 4 035 tonn tilbakeført til fartøygruppene.

Av tabell 1 fremgår det at det er landet 277 981 tonn makrell i 2014. Dette kvantumet består av overført kvote fra 2013, ordinær kvote for 2014 og fiske på forskudd av kvoten i 2015 (jf. kvotefleksibilitetsordningen).

Tabell 2 viser kvoter og fangst av makrell relatert til kvoteåret 2014. Med kvoteåret menes fangst som belastes den norske totalkvoten i 2014 angitt i reguleringsforskriften. Fisket i 2014 som er gjort på forskudd av kvoten for 2015 er ikke tatt med i tabell 2, da dette skal belastes kvoteåret 2015.

Tabell 2: Kvoter i 2014, fangst relatert til kvoteåret 2014, ufisket kvote 2014, justering gruppekvote 2015

Fartøygrupper	Kvote 2014 (t)	Utdelt kvote 2014 (t) ¹	Kvotear 2014 - Fangst (t) i 2013 og 2014				Ufisket kvote 2014 (kvote-fleks på inntil 10%) (t)	Justering gruppekvote 2015 (t)
			Fangst i 2013 på kvoten for 2014 ²	Ordinær fangst 2014	Overfiske utover 10 % kvote-fleks	Sum fangst		
Ringnot	194 935	194 223	8 904	184 175	790	19389	1073	-719
SUK	17 695	17 518	844	16 468	40	17 352	202	-36
Trål	11 028	10 605	447	10 084	187	10 718	123	-236
Kyst – lukket gruppe	50 580	48 669	1 956	42 030	238	44 224		
• not < 13 m.st.l	7 697	6 167	235	5 964	17	6 216		-49
• not ≥ 13 m.st.l	25 530	25 221	1209	23 538	220	24 967	136	118
• garn- og snøre	17 353	17 281	512	12 528	1	13 041		4 240
Kyst - åpen gruppe	400	400		345		345		
Kyst - landnot	100	100		121		121		
Agn	1 500	1 500		1 259		1 259		
Forskning- og undervisning	1665	1665		1 876		1 876		
Nord for 65° N ³	965	965		1 084		1 084		
Totalt	278 868	274 680	12 151	257 442	1 255	269 764	1 534	3 318

Kilde: Norges Sildesalgslag per 23. februar 2015

¹ Utdelt kvote gjennom faktoren. Kvote justert for overfiske utover kvotefleksibilitet foregående år, avrundning i forbindelse med fastsettelse av faktor osv. For garn- og snøre gruppen og kystnotfartøy under 13 m. st. l. er det justert gruppekvote som vises.

² Fangst i 2013 på kvoten for 2014 – på fartøynivå

³ Ved årets begynnelse var det avsatt 5 000 tonn til fiske nord for 65°N. Nærings- og fiskeridepartementet besluttet 3. oktober 2014 å oppheve ordningene og gjenstående kvantum ble tilbakeført til fartøygruppene. På det tidspunktet var det 965 tonn som var beregnet oppfisket og derfor ble 4 035 tonn tilbakeført til fartøygruppene.

2014 var en utfordrende makrellsesong for garn- og snøregruppen. Vandringsmønsteret og tilgjengeligheten hadde endret seg siden 2013. Fisketakten for gruppen var lav. Det ble foretatt to kvoteøkninger på maksimalkvoten, men det gjenstod allikevel et betydelig kvantum av gruppens kvote i 2014. Hele kvantumet på 4 240 tonn ble overført til 2015.

9.6.2 KVOTESITUASJONEN I 2015

Frem til 2009 ble det totale uttaket av makrell i Nordøst Atlanteren fastsatt i forbindelse med de årlige kyststatsforhandlingene mellom Norge, EU og Færøyene om forvaltning av makrell. Island har siden 2010 deltatt i kyststatsforhandlingene. I årene 2010-2013 oppnådde ikke kyststatene enighet om forvaltning av makrellbestanden. I samme periode har Norge og EU inngått årlige avtaler om forvaltning av makrell og avsetning av kvantum til øvrige nasjoners fiske.

Etter krevende forhandlingsrunder ble det i mars 2014 klart at en ikke kunne oppnå enighet om en firepartsavtale om forvaltning av makrellbestanden. Norge, Færøyene og EU ble 12. mars 2014 enige om en trepartsavtale om fordeling og forvaltning av makrell. Avtalen har en

varighet på fem år og de tre partene er enige om å fastholde den relative fordelingen seg i mellom i avtaleperioden. Den relative fordelingen er henholdsvis 26,67 % til Norge, 14,93 % til Færøyene og 58,40 % til EU.

Norge, EU og Færøyene inngikk 21. november 2014 en trepartsavtale for forvaltning av makrell for 2015. Totalkvoten ble satt til 1 054 000 tonn makrell i 2015. Dette er en reduksjon på 15 % sammenlignet med 2014. I hele avtaleperioden har partene blitt enige om en avsetning på 15,6 % av totalkvoten til øvrig kyststat og relevante fiskerinasjoner. I 2015 utgjør dette 164 424 tonn. I tabell 3 fremgår kvotene for 2015 til Norge, Færøyene og EU i henhold til avtalen:

Tabell 3: Kvoter i 2015 til Norge, Færøyene og EU

Kyststater	Kvote i 2015 (tonn)
Norge	237 250
Færøyene	132 814
EU	519 512

Den norske kvoten for 2015 er på 237 250 tonn makrell. I tillegg får Norge en overføring fra Færøyene i 2015 på 5 140 tonn makrell¹. Videre overføres 312 tonn til Sverige². Norsk kvote etter overføringer er på 242 078 tonn i 2015.

Norske fartøy kan fiske tilnærmet hele den norske kvoten (237 250 tonn) i EU-sonen, i ICES område IVa³. Videre kan norske fartøy fiske 51 625 tonn i Færøyenes fiskerisone i 2015⁴.

9.6.3 FLERÅRLIG FORVALTNINGSSTRATEGI FOR MAKRELL

Kyststatene EU, Færøyene og Norge sendte i 2014 en forespørsel til ICES om evaluering av en flerårlig forvaltningsstrategi for makrell i Nordøst Atlanteren. ICES kom i februar 2015 med et svar på forespørselen (Special request Advice February 2015). Det ble avholdt et kyststatsmøte 4.-5. mars 2015 i Torshavn hvor dette var tema. Det ble enighet om at man skal diskutere forvaltningsstrategien videre i forbindelse med det årlige kyststatsmøte om makrell i oktober 2015.

9.6.4 REGULERINGEN OG UTVIKLINGEN I FISKET I 2015

9.6.4.1 Reguleringsopplegget

Reguleringen av fisket i 2014 er i all hovedsak videreført til 2015. Kvotefleksibilitetsordningene fra 2014 er videreført i 2015 for alle gruppene.

¹ Bilateral avtale mellom Norge og Færøyene av 12. desember 2015

² Nabolandsavtalen av 4. desember 2014

³ Bilateral avtale om forvaltning av makrell mellom Norge og EU av 21. november 2014.

⁴ Bilateral avtale om forvaltning av makrell av 12. mars 2014, samt bilateral avtale mellom Norge og Færøyene av 12. desember 2015

Norsk kvote etter overføringer er på 242 078 tonn i 2015. Av dette er 1 265 tonn satt av til forsknings- og undervisningsformål og 1 200 tonn til agn.

Dette innebærer at det står igjen 239 613 tonn til fordeling mellom fartøygruppene. Fordelingen av disponibel kvote er i tråd med Norges Fiskarlag sitt landsmøtevedtak 6/07, samt avtale mellom Norges Fiskarlag og Sør-Norges Trålerlag av 15. desember 2009. Fordelingen er vist i tabell 4.

Tabell 4: Fordelingen av norsk totalkvote i 2015

Fordeling grupper	Fordelingsnøkkel (%)	Gruppekvote (tonn)	Faktisk andel (%)
Kystfartøy	18,5 % av totalkvoten	45 328 ¹	18,9 %
Trålfartøy	4,0 % av totalkvoten	9 585	4,0 %
Ringnotgruppen:	77,5 % av totalkvoten	184 700 ²	77,1 %
Små ringnotfartøy	8,3 % av ringnotgruppens kvote	15 413	6,4 %
Konsesjonspliktige ringnotfartøy	91,7 % av ringnotgruppens kvote	169 287	70,7 %
Totalt		239 613	

¹ Inkluderer 1 000 tonn overført fra ringnotgruppen til kystnot under 13 meter største lengde

² Etter overføring av 1000 tonn fra ringnotgruppen til kystnot under 13 meter største lengde

Tabell 5 viser fordeling av gruppeknoten i 2015 mellom de ulike kystfartøygruppene.

Tabell 5: Fordeling av kystfartøygruppens gruppekvote i 2015

Kystfartøygruppe	Andel (%)	Kvantum (tonn)
Avsetning åpen gruppe		650
Notfiske for ikke-manntallsførte fiskere		100
Lukket gruppe kyst ¹		44 578
<i>Garn/ snøre</i>	35	15 252
<i>Kystnot</i>	65	29 326
Totalt		45 328

¹ Overføring på 1 000 tonn fra ringnotgruppen til kystnot under 13 meter største lengde er lagt til etter fordeling mellom garn/ snøre og kystnot.

Tabell 6 viser fordelingen av gruppeknoten mellom kystnotfartøy etter største lengde.

Tabell 6: Fordeling av gruppeknoten mellom kystnotfartøy etter største lengde

Grupper	Totalt antall			Gruppekvote ¹ (tonn)	Andel (ca. %)
	Deltaker- adganger	Struktur- kvoter	Rettigheter		
Under 13 m st.l. ^{2,3}	156	0	156	6 993 ³	21,2
13 - 21,35 m st.l.	58	81	139	22 333	78,8
Totalt	214	81	295	29 326	100,0

Kilde: Konesjons- og deltakerregisteret i Fiskeridirektoratet per 28. november 2014

¹ Gruppekvote er eksklusiv kvotefleks fra 2014 til 2015

² Inkluderer fartøy med hjemmelslengde under 13 meter, men med største lengde inntil 15 meter.

³ Inkluderer 1000 tonn overført fra ringnotflåten.

Ringnot- og trålgruppen, samt kystnotgruppen på eller over 13 m. st. l. er tilnærmet flat regulert da disse gruppene har full kvotefleksibilitet på fartøynivå.

Overreguleringsgraden for maksimalkvoten for kystnotgruppen under 13 meter største lengde ble i mars satt til 80 %. Dette er tilsvarende nivå som i 2014.

Garn- og snøregruppen har i 2015 etter overføring fra 2014 en reell økning i gruppeknoten på ca. 13 %, sammenlignet med 2014. I lys av dette, samt den utfordrende makrellsesongen gruppen opplevde i 2014, synes det fornuftig å øke overreguleringsgraden for maksimalkvoten i 2015. I 2014 var overreguleringsgraden ved sesongstart ca. 25 %. I innspill fra Norges Fiskarlag av 25. mars 2015 ble det anmodet om at overreguleringsgraden settes til 30 %. Norges Fiskarlag ønsket således å være mer forsiktig enn tidligere anbefalt. Bakgrunnen var den pågående prosessen i Norges Fiskarlag (se sak 3/2015) med å foreslå justeringer i denne gruppens fiske knyttet til utvidet redskapsfleksibilitet. Overreguleringsgraden for maksimalkvoten ble i mars satt til 30 %.

9.6.4.2 Bifangst av makrell i andre fiskerier

I saksdokument sak 25/2014 til reguleringsmøte høsten 2014, samt oversendelse til Nærings- og fiskeridepartementet av 17. desember 2014, viste Fiskeridirektoratet til et behov for presisering og harmonisering av bifangstbestemmelsene for makrell.

Fra og med 2015 er hovedregelen at det ikke er tillatt å ha bifangst av makrell ved fiske etter andre arter, med mindre bifangsten kan avregnes fartøyets makrellkvote, eller fartøyet er uten adgang til å delta i fisket etter makrell. Det forventes at det enkelte fartøy disponerer kvoten og adgangen for kvotefleksibilitet slik at den også dekker eventuell bifangst av makrell i fisket etter andre arter.

9.6.4.3 Oppfisket kvantum

Det er per 6. mai 2015 ikke meldt inn nevneverdige fangster av makrell for inneværende år.